

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της από 24.12.2019 Π.Ν.Π. “Κατεπείγουσες ρυθμίσεις για την αύξηση του ποσού του κοινωνικού μερίσματος για το έτος 2019, την παράταση ισχύος του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών και την παράταση της προθεσμίας κατάργησης υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων” (Α΄ 212) και άλλες διατάξεις»

Ι. Γενικά

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο αποτελείται από έξι άρθρα και διαρθρώνεται σε δύο Μέρη.

Με τις διατάξεις του Μέρους Α΄ (άρθρο 1) κυρώνεται η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγουσες ρυθμίσεις για την αύξηση του ποσού του κοινωνικού μερίσματος για το έτος 2019, την παράταση ισχύος του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών και την παράταση της προθεσμίας κατάργησης υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων», η οποία δημοσιεύθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (Φ.Ε.Κ. Α΄ 212).

Το Μέρος Β΄ αποτελείται από πέντε άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου (άρθρο 6), το οποίο ρυθμίζει την έναρξη ισχύος των διατάξεών του. Με το άρθρο 2 ορίζεται ότι η εποπτεία του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Μονίμων Αξιωματικών Ελληνικού Στρατού (ΟΣΜΑΕΣ) μεταφέρεται, έως την 31.12.2020, από το Υπουργείο Οικονομικών, στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και ρυθμίζονται ζητήματα συγκρότησης του εποπτικού και του διοικητικού συμβουλίου του, καθώς και εναρμόνισης του καταστατικού του προς τις διατάξεις του παρόντος και του άρθρου 39 του ν. 4030/2011. Ο-

ρίζεται, επίσης, ότι με την καταχώριση του τροποποιημένου καταστατικού στο οικείο μητρώο του αρμόδιου, κατά τόπο, ειρηνοδικείου, η εποπτεία του Συνεταιρισμού περιέρχεται εκ νέου στο Υπουργείο Οικονομικών. Με το άρθρο 3 παρατείνεται, έως την 31.12.2020, η ισχύς της απαλλαγής της Εθνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας Α.Ε. (Ε.Α.Β. Α.Ε.) από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικών ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας. Με το άρθρο 4 ορίζεται ότι το επιτόκιο που ισχύει για τις προθεσμιακές καταθέσεις, τις οποίες τηρεί το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων στα πιστωτικά ιδρύματα, δεν μπορεί να είναι αρνητικό. Με το άρθρο 5 ορίζεται ότι δεν απαιτείται θέση του πιστωτικού ιδρύματος υπό καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης, όταν η ανάκληση της άδειας λειτουργίας του γίνεται μετά από παραίτησή του από αυτή και μεταφορά του συνόλου των εργασιών του σε άλλο ίδρυμα, στο πλαίσιο μερικής διάσπασης ή απόσχισης κλάδου. Επίσης, καταργείται η περίπτωση στ' της παρ. 18 του άρθρου 16 του ν. 2515/1997, η οποία ρυθμίζει ειδικότερα θέματα εποπτικής αρμοδιότητας κατά τη διενέργεια εταιρικών μετασχηματισμών στους οποίους συμμετέχει πιστωτικό ίδρυμα.

II. Περί των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου

Το Σύνταγμα, αναγνωρίζοντας το δικαίο της ανάγκης, ορίζει στο άρθρο 44 παρ. 1 ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου σε περιπτώσεις εξαιρετικώς επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης. Οι Πράξεις αυτές θεσπίζουν κανόνες δικαίου τυπικής ισχύος ίσης με του νόμου και, συνεπώς, με αυτές δύνανται να τροποποιούνται ή να καταργούνται υφιστάμενες νομοθετικές διατάξεις (βλ. ΣτΕ [Ολ] 1250/2003, ΣτΕ [Ολ] 3612/2002, ΣτΕ [Ολ] 3636/1989, βλ. και Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 15η έκδοση, 2017, σελ. 41 επ.). Σημειωτέον ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν παρεμβαίνει σε ό,τι αφορά τη σκοπιμότητα της Πράξης (άρθρα 30 παρ. 1, 50 και 82 παρ. 1 του Συντάγματος). Η εκτίμηση της συνδρομής των προϋποθέσεων κύρωσης Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου ανήκει στην αρμοδιότητα της Βουλής. Κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος (δηλαδή η ύπαρξη εκτάκτων περιστάσεων εξαιρετικώς επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης) δεν υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, διότι συνδέεται με την εκτίμηση της ανάγκης λήψης αυτού του μέτρου, η οποία ανάγεται στη σφαίρα της πολιτικής ευθύνης των πολιτειακών οργάνων που, κατά το Σύνταγμα, ασκούν τη νομοθετική εξουσία (βλ. ΣτΕ [Ολ]

1250/2003, ΣτΕ [Ολ] 3636/1989, ΣτΕ (Ολ) 2289/1987). Συνεπώς, ο δικαστής ελέγχει, αφενός μεν την τήρηση των διαδικαστικών προϋποθέσεων έκδοσης των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου (ΣτΕ [Ολ] 1250/2003), την έγκαιρη, δηλαδή, κατά το Σύνταγμα, υποβολή τους προς κύρωση ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής (άρθρα 44 παρ. 1 και 72 παρ. 1 του Συντάγματος), αφετέρου δε το περιεχόμενό τους από την άποψη της συνταγματικότητας. Ο έλεγχος αυτός λαμβάνει χώρα επ' ευκαιρία της προσβολής με αίτηση ακυρώσεως διοικητικών (ατομικών ή κανονιστικών) πράξεων που έχουν εκδοθεί βάσει Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, τ. 2, όπ. π., σελ. 111, και Γλ. Σιούτη σε Απ. Γέροντα/Σ. Λύτρα/Π. Παυλόπουλου/Γλ. Σιούτη/Σπ. Φλογαίτη, Διοικητικό Δίκαιο, 4η έκδοση, 2018, σελ. 210).

Κατά το Σύνταγμα, οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου υποβάλλονται στη Βουλή για κύρωση εντός σαράντα ημερών από την έκδοσή τους ή εντός σαράντα ημερών από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο, και πρέπει να κυρωθούν από τη Βουλή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή τους. Σε αντίθετη περίπτωση, αποβάλλουν την ισχύ τους εφεξής και, συνεπώς, ισχύουν για το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευσή τους μέχρι την εκπνοή της προθεσμίας για την κύρωσή τους ή την απόφαση της Βουλής να μην τις κυρώσει. Επομένως, εάν εγκριθούν από την Ολομέλεια εμπροθέσμως, εξακολουθούν να ισχύουν. Εάν δεν υποβληθούν στη Βουλή ή δεν εγκριθούν από αυτήν εμπροθέσμως, η ισχύς τους λήγει (βλ. ΣτΕ 3636/1989). Πάντως, η αναδρομική κατάργηση ή τροποποίησή τους είναι δυνατή μόνο με νομοθετική πράξη ή κατά νομοθετική εξουσιοδότηση (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, τ. 1, όπ. π., σελ. 42). (Για τις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου βλ., ενδεικτικώς, Π. Παραρά, Η εφαρμογή του άρθρ. 44§1 του Συντάγματος, σε ΤοΣ 2 (1976), σελ. 195 επ., του ιδίου, Αι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου του Προέδρου της Δημοκρατίας, 1981, σελ. 110 επ., του ιδίου, Σύνταγμα 1975 – Corpus, τ. Ι, σελ. 526 επ., Επ. Σπηλιωτόπουλο, όπ. π., τ. 1 σελ. 41 επ., και τ. 2, όπ. π., σελ. 111, Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 5η έκδοση, 2014, σελ. 252 επ., Α-ντώνη Παντελή, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 4η έκδοση εμπλουτισμένη, 2018, σελ. 449 επ., Αθ. Ράικο, Συνταγματικό Δίκαιο, 2009, τ. Ι/Β, σελ. 867 επ., Ευ. Βενιζέλο, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, Αναθεωρημένη έκδοση, 2008, σελ. 176 επ., Κ. Χρυσόγονο, Συνταγματικό Δίκαιο, 2003, σελ. 597 επ.).

III. Επί της υπό κύρωση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου

Η υπό κύρωση Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ. 212 Φ.Ε.Κ., τεύχος Α', της 24.12.2019 και, επομένως, εγκαίρως υπε-

βλήθη στη Βουλή στις 31.01.2020, δύναται δε να κυρωθεί από την Ολομέλεια της Βουλής εντός τριών μηνών από της υποβολής της.

IV. Επί του Μέρους Β΄

1. Επί του άρθρου 2

Στην προτεινόμενη παράγραφο 1 πρέπει να συμπληρωθεί η αρίθμηση της παραγράφου σε «1.».

2. Επί του άρθρου 4

Στην προτεινόμενη παράγραφο 2, μετά την αναφορά στον ν. 4370/2016, πρέπει να συμπληρωθεί το ΦΕΚ του ως ακολούθως: «(Α΄ 37)».

3. Επί του άρθρου 5

α) Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 2 καταργείται η περίπτωση στ΄ της παραγράφου 18 του άρθρου 16 του ν. 2515/1997, η οποία είχε τεθεί με το άρθρο δέκατο όγδοο του ν. 4618/2019, συμφώνως προς την οποία, σε «κάθε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης με συμμετοχή πιστωτικού ιδρύματος και με υποκατάσταση της απορροφώσας ή της νέας ή της επωφελούμενης εταιρίας, που δεν είναι ήδη πιστωτικό ίδρυμα, στην άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος (...), εφαρμόζεται το παρόν άρθρο. Επιπλέον, για την υποκατάσταση στην άδεια λειτουργίας απαιτείται έγκριση της εποπτικής αρχής, στην οποία εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί χορήγησης άδειας λειτουργίας. Κατ' εξαίρεση, στο πλαίσιο της έγκρισης του προηγούμενου εδαφίου η εποπτική αρχή δύναται να μην αξιολογήσει τους μετόχους ή τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, αν έχουν ήδη αξιολογηθεί πριν από τον μετασχηματισμό και δεν συντρέχει λόγος εκ νέου αξιολόγησής τους. Επίσης, στο πλαίσιο της ίδιας έγκρισης, η εποπτική αρχή δύναται να μην επαναλάβει κάθε άλλο μέρος της διαδικασίας χορήγησης άδειας λειτουργίας, ως προς το οποίο έχει ήδη γίνει αξιολόγηση για τη χορήγηση έγκρισης (...) είτε κατά την άσκηση της εποπτείας επί του πιστωτικού ιδρύματος που έφερε την άδεια λειτουργίας ως τον μετασχηματισμό, εφόσον δεν συντρέχει λόγος εκ νέου αξιολόγησης».

Τα ζητήματα των όρων πρόσβασης στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων ρυθμίζονται από τον τίτλο ΙΙΙ (άρθρα 8-27) της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, η οποία έχει ενσωματωθεί στο εσωτερικό μας δίκαιο με τον ν. 4261/2014, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι όροι και οι διαδικασίες χορήγησης άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και η αξιολόγηση των μετόχων και των μελών της διοίκησης του πιστωτικού ιδρύματος. Λαμβανομένου

υπόψη ότι από την αιτιολογική έκθεση του υπό εξέταση άρθρου δεν προκύπτει για ποιον λόγο καταργείται η ανωτέρω ρύθμιση του ν. 2515/1997, επισημαίνεται ότι δεν είναι σαφές τι θα ισχύει εφεξής ως προς τα ανωτέρω ζητήματα, μεταξύ των οποίων και η αξιολόγηση των προσώπων που έχουν ή αποκτούν, διά του εταιρικού μετασχηματισμού, ειδική συμμετοχή στην εταιρεία που υποκαθίσταται στην άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος.

β) Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, και δεδομένου ότι η διάταξη που συμπληρώνεται έχει ένα εδάφιο, σκόπιμη είναι, στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 5, η αντικατάσταση των λέξεων «Το πρώτο εδάφιο (...)» από τις λέξεις «Το προηγούμενο εδάφιο».

γ) Στην παράγραφο 2 του άρθρου 5, μετά την αναφορά στον ν. 2515/1997, πρέπει να συμπληρωθεί το ΦΕΚ του ως ακολούθως: «(Α΄ 154)».

Αθήνα, 11 Φεβρουαρίου 2020

Οι εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Επιστημονική Συνεργάτις
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών